

1234, octubre, 10

Sentència de Joan de Mercadal, canonge de Sant Feliu de Girona, i Berenguer de Constantins, en la causa d'apel·lació de la sentència anterior.

ASD núm. 109, perg. orig., 485 x 255 mm.

Cum super tribus partibus castri et honoris de Torales et tribus partibus honoris de Septemcasis cum suis pertinenciis et fructibus ibi <et> inde perceptis in manu et potestate Iohannis de Solerio, uicarii Bisulduni questio esset mota et per diffinitiuam sententiam Raimundi de Beted tenentem locum iudicis ordinarii terminata fuerit ac decisa, ad audientiam domini Raimundi de Monterubeo archileuite de Rogationibus ac iudicis ordinarii in comitatu Bisuldunensi, a domina Iusiana extitit appellatum, qui Iohanni de Mercatallo, canonico Sancti Felicis Gerunde et Berengario de Constantini causam apellationis cognoscendam terminandamque comisit. Partibus autem in eorum presencia constitutis proposuit pars domine Iusiane quod Raimundus de Beted iniustum et iniquam sententiam tulerat · contra ipsam, dicens illam sententiam esse nullam, uel si aliqua fuerit, petebat illam deberi penitus reuocari, eo quod cum (*sic: forte* tunc) iurasset de calumpnia et de quadam sententia ab Arnallo de Uillardemagno in iure hostensa. Interrogata a iudice si eam latam esse credebat, ad deliberandum super responsonem faciendi:n dilationem petiit sibi dari, et cum sibi data non fuerit nec concessa, iudex ad ferendam sententiarn nimis propere festinauit, suis responsonibus et rationibus non auditis. Allegauit etiam quod prenominata sententia iniusta erat ex eo quod iudex prenominatus in sua sententia quam contra eam tulit expressit quod ipsam propter contumaciam condempnauit, cum in sua persona nulla poterat in causa prenominata contumacia deprehendi quoniam tempore late sententie presens erat in causa et uere contumax ille dumtaxat habetur qui trinis edictis peremptorie citatus absens uenire detraebat; unde cum diebus sibi assignatis presens in causa fuerit, constat quod ut contumax non potuit nec debuit condempnari. Addidit etiam quod de causa iudici non liquebat, cum instrumentis ab Amallo de Uillardemagno in iure hostensis ex parte sua non fuisset responsum nec de suo iure iudex aliquid incepisset audire. Ad hec ex parte Arnalli de Uillardemagno taliter fuit responsum, quod non obstantibus rationibus supradictis Iohannes de Solerio uicarius domini regis debebat sententiam executioni mandare ex eo quod quibusdam diebus domine Iusiane assignatis ut ad causam ueniret non uenit nec procuratorem transmisit. Item quando uenit et presens erat in causa per iussum iudicis prestare sacramentum calumpnie pertinaciam (*sic*) recusa bat protendens excusationes friuolas et inanes, et sic in contemptu iudicis et curie a causa contumaciter recedebat. Preterea cum in pluribus diebus sibi assignatis noluissest iurare, die quadam cum presens esset in causa quasi coacta calumpnie prestitit sacramentum, et iudex sibi precepit quod cuidam sententie in iure hostense, de qua translatum habuerat et de qua ab initio fuerat actum deberet respondere utrum crederet illam sententiam esse latam, et iterum respondere noluit, malitiose dilationem postulans ad deliberandum, cum iam super illa sententia pluribus de causis poterat esse certa. Allegauit etiam quod iudici de

causa liquebat et liquere poterat, maxime quare in hac causa fuerat oblatus libellus et lis contestata et de calumpnia ab utraque parte prestiterunt iuramentum. Item Arnallus de Uillademagno per testamentum matris Guilielmi de Montecluso et per instrumentum cessionis facte sibi a Guilielmo de Montecluso et per instrumentum sententie que iam fuerat lata contra dominam Iusianam plenam suam fundauit intentionem. Unde iudex potuit et debuit suas rationes et delegaciones audire, quoniam caute reperitur in iure quod altera parte absente et uenire nolente, iudex potest presentis partis allegationes audire et diffinitiuam sententiam promulgare, maxime cum in causa lis fuerit contestata. Unde cum maior sit contumacia presentis et responderé nolentis quam eius qui absens citatus uenire recusat, cum in certis coniecture locus non consueuerit esse, domina Iusiana nollens respondere de iure potuit condemnari, et cum fuerit ut contumax condemnata non debet audiri appellans. Et hinc est quod Iohannes de Mercatallo, canonicus Sancti Felicis et Berengarius Constantini, presente archileuita de Rogacionibus, uisis et auditis rationibus et allegationibus utriusque partis necnon instrumentis ex parte Arnalli de Uillademagno in iure hostensis diligenter inspectis, uiso eciam instrumento iudiciali Raimundi de Beted atque perfecto, et quia de processu tocius cause constitit euidenter et habito sapientum consilio pronunciarunt illam sententiam quam tulit Raimundus de Beted uigorem sententie obtinere et de iure ualere eo tempore quo fuerit lata, sed appellationis remedio esse iuribus destituta, pronunciantes quod domina Iusiana a tali sententia de iure potuit appellare, non obstante contumacia superius allegata, saluis exceptionibus peremptoriis et defensionibus utriusque partis que de iure fuerint admittende et salua questione fructuum quos Arnallus de Uillademagno pecuit in suo libello et saluo iure expensarum utriusque partis que facte sunt pro fallimento dierum uel pro contumacia partis respondere nolentis.

Actum est hoc .VI. idus octobris anno Domini .MCCXXXIII.

+Ego Iohannes de Mercatallo, canonicus Sancti Felicis Gerunde, cognitor huius cause, subscribo*. Sig+num Berengarii Constantini, qui hoc subscrispsit*. +Raimundus de Monterubeo, Gerundensis archileuita, iudex ordinaris domini regis in comitatu Bisulluni*.

(s. man) Bemardus Benucii, qui hoc scripsi cum litteris rasis et emendatis in loco ubi dicitur "et allegationem audire".

Extret de: Marquès, Josep M., ed. Col·lecció diplomàtica de Sant Daniel de Girona (924-1300). Barcelona: Fundació Noguera, 1997. 230-232